Multi Disciplinary Research and New Trends

Conference Proceedings

C.S. Bembalagi Arts, Sha.
M.R. Palaresha Science
&
G.L. Rathi Commerce Degree College

UGC Sponsored

National Conference

On

Multi Disciplinary Research and New Trends

28th March, 2019

Organized by

V.P.S"s
C.S.Bembalagi Arts, Sha.M.R.Palaresha Science & G.L.Rahi Commerce Degree College, Ramdurg-591123 District Belagavi Karnataka State

CONFERENCE PROCEEDINGS

Published by
V.P.S.CSB Arts, SMRP Science
& GLR Commerce Degree
College, Ramdurg

ISBN 9789389147117

Publisher
Principal
V.P.S.CSB Arts, SMRP Science
& GLR Commerce Degree
College, Ramdurg

Editors
Prof.S.M.Sakri
Prof.P.B.Teggihalli

Principal
V.P.S.CSB Arts, SMRP Science
& GLR Commerce Degree
College, Ramdurg
District Belagavi Karnataka State, India
Phone No.08335-242094
E-mail: principal_csb@yahoo.co.in Website:
www.vpsdegreecollegeramdurg.com

Index

Sl. No.	Name and Topic	Page No.
1	Key Note Address-**Prof.Dr.P.S.Kamable**	10
2	Kiran Desai's Hullabaloo in the Guava Orchard A critique on Indian Society-**Prof.P.B.Teggihalli**	14
3	New Trends in Indian English Diasporic Literature-**Mr.P.S.Sidnal**	19
4	An overview on Feminist writes in Indian English Literature- **Mr.Vishwanath M.Aninapur**	24
5	The Theme of Exploitation in K.Shivaram Karanth's Choma's Drum-**Mr.Baburayanna Dhannur**	28
6	Feminism in Literature-**Miss Savita S.Wari**	31
7	Feminism in Literature-**Smt.Archana A.Kundaragimath**	34
8	Food as Signifying System in Urmila Pawar's Autobiography: The Weave of My life-**Smt.Manjula P.Kanavi**	38
9	Partition of 1947 in Indian English Literature-**M.H.Jogi**	42
10	Presentation Skills-Mr.S.N.Patil	48
11	Social Media and Recent Changes in English Language- **Bhimagouda Patil and Prasannasingh B.Hajeri**	56
12	The New Trends in Literature to present social life by autobiography as mirror to caste, gender and society-**Siddaglingappa Rangappagol**	58
13	ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ-ಡಾ.ಎಫ್.ಡಿ.ಗಡ್ಡಿಗೌಡರ	61
14	ಗಣೇಶಯ್ಯನವರ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ-ಸಂಜಯಕುಮಾರ ಶಿ.ಹಾರೋಬಿಡಿ	63
15	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಡಾ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಭಗವತಿ	65
16	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಅಶ್ವಿನಿ ಬಸವರಾಜ ಬಬಲಿ	68
17	ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾವಾದ-ಡಾ.ಸಣ್ಣವೀರಣ್ಣ ದೊಡ್ಡಮನಿ	72
18	ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ-ರೋಹಿಣಿ.ಜೆ.	74
19	ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಭಾಷೆ-ಪರಸಪ್ಪ ತಳವಾರ	78
20	ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು-ಡಾ.ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಡಿ.ಎಸ್.	81
21	ಸಂಸ್ಕಾರದ ಕಾದಂಬರಿಯ ಚಂದ್ರಿ-ಕವಿತಾ ಜಂಗವಾಡ	84
22	गिलिगडु : वृध्द विमर्श के संदर्भ में-प्रो.वर्षाराणी जबडे,	86
23	नई सदी की लघु कविता-डा. उमेश ब गोलण्णवर	91
24	हिंदी कहानी-साहित्य में नारी विमर्श : „कायान्तर" के विशेष सदर्भ में -श्रीमती चतुरा सि नाइसाकोर्डेकर	94
25	हिंदीविज्ञापनोंकीभाषिकसंरचना:इलेक्ट्रॉनिकमीडियाकेसंदर्भमें-डॉ. विभालाड	98
26	Gandhijis Views on the Sanitation is Rural Development-**Dr.B.S.Kamble**	102
27	Gandhijis view on rurla Development-**Thippeswamy K.T.**	107
28	Growth and Challenges of Public Health infrastructure in north Karnataka region-**H.P.Paitl and Dr.Arjun Y.Pangannavar**	110
29	Waiving of Agriculture Loan: A Detail Study-**Mr.S.P.Halolli**	117

30	ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ:ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳು-ಪ್ರೊ.ಎಸ್.ಆರ್.ನಾಗಣ್ಣವರ	127
31	Agri Tourism in India-A way of Rural Development-**U.Chandramouli**	132
32	Tourism and Its Challenges-**Ravi Patil**	136
33	Tourism and Hospitality:Changes and Challenges-**Prof.Laxmibai Patil**	140
34	ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳು-ಡಾ.ಶಿವಪುತ್ರ ಭಿ.ಗಗನಮಾಲಿ	143
35	New Dimensions of India's Foreign Policy-**Mr.Sumeet S.Mudalagi**	146
36	Indian Will be a Global Power in a Decade-**Dr.S.V.Kulkarni**	152
37	Creating Better world:Gandhiji's Vision and Perspectives-**Eshwarappa**	158
38	Socio-Economic Justice and Pnachyati Institutions-**Prof.S.R.Malagi**	162
39	Problems and Challenges of Aged Group-**Prof.S.I.Malagali**	168
40	A Study on old age women's Problem and Challenges in India-**Mr.Nagappa L.H.**	173
41	Problems and Challenges of Aged Group-Malini Revankar	177
42	Creating better world: Gandhiji's vision and Perspective-**Smt.Veena M.Dodamani**	181
43	Gandhian Approach to Rural Development-**Dr.Sunanda M.Madar**	184
44	A study on role of TiO2 Coated dye Sensitized solar cells for effluent Treatment: A Green Chemistry Approach-**Prathima Mathias D.A.**	187
45	India Needs the nuclear energy option: A Review Aspect-**Kumar Naik K.H.**	191
46	A Study on Ring Coupled Rectangular Microstrip Antenna with Stacking Technique-**Sri.Arunkumar.T.Tangoji**	193
47	Digital Lending: A New Saga of India-**Sri M.N.Bhajantri**	199
48	Basel-III Norms: Challenges and impact on Indian Banking systme-**Prof.Dyamappa S.Hadakar**	204
49	A Theortical Study of Banking Reforms in India-**Shaik khasimsha and Pottisriramulu Chalavadi Mallikharjuna Rao**	208
50	Banking Reforms in India-**Anupama**	216
51	Banking Reforma in India-**Fakiresh Jalihal**	221
52	Comprehensive Analysis of Success and Failure of GST (Since Implemention to December 2018)-**Prof.Virupakshi Patil Devermani**	225
53	Impact of GST on Small and Medium Enterprises-**Prof.Jayasheela.G**	232
54	Impact of GST on Real Estate-**Dr.Vijaylaxmi S.Dombar**	236
55	Impact of GST on Indian Economy-**Srinivasa.B**	240
56	Impact of I.T. in the Banking Sector in India-**Dr.Rajashekhar C.Koppad**	248
57	Impact of GST on Indian Economy-**Dr.Avinash Mahadev**	253
58	Mobile Banking A New Reform in the Banking Sector-**Dr.Nataraj B.Patted, Dr.Vivekanand A.Mane and Dr.Somanagouda I.Patil**	257
59	Reforms in Indian Banking Sector: an overview-**Dr.Prema Girimashetty**	259
60	Impact of GST on Indian Economy-**Chandarakant S.Arakeri and Anil I.Ramdurg**	268
61	Tax Reforms: Effect of Goods and Services Tax Reforms on Revenue Collection in India-**Dr.Meenaxi S.Madiwalar**	271

Title- Tourism: Challenges and Changes

\- Dr. S. R. Nagannavar

DEPARTMENT OF HISTORY

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ : ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳು

ಪ್ರೊ.ಎಸ್.ಆರ್.ನಾಗಣ್ಣವರ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು.
ವಿ.ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ವಸ್ತ್ರದ ಕಲಾ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ
ವಿ.ಎಸ್.ಬೆಳ್ಳಿಹಾಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹುನಗುಂದ

ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವಾದ ಕರ್ನಾಟಕವು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡುಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನೂ ಸಹ ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.2014 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋಧ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದಾಗ ಭಾರತದ ಮೂರನೇ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಪ್ರವಾಸೋಧ್ಯಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪುರಾತತ್ವ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಇಲಾಖೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಸು.752 ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ 25000ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಅರ್ಥ : ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಶ್ವಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಘಟನೆಯು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 27ನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ದಿನವೆಂದು 1970 ರಲ್ಲಿ ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಯು.ಎನ್,ಒ ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ 1980 ರಿಂದ ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮೂದಾಯದೊಳಗೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ದಿನದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. 2017 ರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯ ಸಮರ್ಥ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ. 2018 ರ ಧ್ಯೇಯ 'ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿವರ್ತನೆ' ಆಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಶ್ವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ದಿನಾಚರಣೆ ಇದೇ ದಿನ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿದವರು ನೈಜೀರಿಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕ ಇಗ್ನೇಷಿಯಸ್ ಅಂದುವಾ ಅಟಿಗ್ಬಿ ಎಂಬವರು.

ಮನರಂಜನೆ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಆನಂದದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕಳೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಆಧುನಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ ಇದು 17 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು ಎಂದು ಜಾನ್.ಕೆ.ವಾಲ್ಟನ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಥವಾ ಯೋಜಿತ ಪ್ರವಾಸವು ಒಂದು ಮನರಂಜನೆ, ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಥವಾ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿದೆ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು. ವಿಶ್ವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ವಿರಾಮ, ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಮತ್ತಿತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಳಿಯುವ ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿಯದೇ ತಾವು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಲ್ಲ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ನಿಶ್ಚಿತ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗದೇ ಯಾವುದೇ ಆದಾಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ, ನಿವಾಸಿಗಳು ಪ್ರಯಾಣ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವ್ಯದಿಂದ ಉಂಟಾದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೊತ್ತವೇ ಪ್ರವಾಸೋಧ್ಯಮ ಎಂದು 1941 ರಲ್ಲಿ ಹುಂಜಿಕರ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಅವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಶ್ಚಿತ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗದೇ ಯಾವುದೇ ಆದಾಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ, ನಿವಾಸಿಗಳು ಪ್ರಯಾಣ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವ್ಯದಿಂದ ಉಂಟಾದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೊತ್ತವೇ ಪ್ರವಾಸೋಧ್ಯಮ ಎಂದು 1941 ರಲ್ಲಿ ಹಂರ್ಝೋಕರ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಅವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಸ್ಪಿಟಾಲಿಟಿ ಎಂಬ ಪದವು ಹಾಸ್ಪಿಸ್ ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಬಾಷೆಯ ಹಾಸ್ಪೆಸ್ ಎಂಬುದರಿಂದ ನಿಷ್ಪನ್ನಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಅಪರಿಚಿತರ ದೇವರು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅಭ್ಯಾಗತನೋರ್ವನನ್ನು ಅತಿಥೇಯನೊಂದಿಗೆ ಸರಿದೂಗಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಆತನಿಗೆ ತಾನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ತನ್ನನ್ನು

ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಹಾಗೂ ಆತಿಥ್ಯದ ಕೊಡಿಗೆ ಆತನ ಗಮ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸದಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಲೇ ಸಾಗಬೇಕು. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದು ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಿಗೆ ಅನೈತಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಶವಾಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಕೇವಲ ನಾಶವಾಗಿದ್ದನ್ನಷ್ಟೇ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾಶವಾಗಿದ್ದನ್ನು ಬೇಗ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿಸಬೇಕು. ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವತ್ತ ಇಲಾಖೆಯು ಮುತುವರ್ಜಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಂತಹ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕಡೆಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೈಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಇಂದು ಹಲವಾರು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜಲಪಾತಗಳು, ಶಿಥಿಲಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳು ಅನೈತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಅವುಗಳತ್ತಲೂ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.

ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ 507 ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕರ್ನಾಟಕವು ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕದಂಬ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ಗಂಗರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ವಿಜಯನಗರ, ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡದ ರಾಜಮನೆತನಗಳು ಆಳಿದ ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಸ್ಮಾರಕಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾಡಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಕರ್ನಾಟಕವು ಜಲಪಾತಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಏನಿಲ್ಲ. ಜೋಗ, ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಂದರವಾದ ಜಲಪಾತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು, ಅಧಿಕ ಜಾತಿಯ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಕ್ಷಿಧಾಮಗಳಿವೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಧಗಳು :

ಕ್ರಿ.ಶ. 1994 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಘೋಷಣೆಯಂತೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

1 ದೇಶಿಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ : ಅಂದರೆ ದೇಶದೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗುವ ಪ್ರವಾಸದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

2 ಹೊರದೇಶದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ : ದೇಶದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಂದು ನಾಡಿಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊರದೇಶದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಒಂದು ದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದು ಕೂಡ ಹೊರದೇಶದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

3 ಒಳದೇಶದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ : ನೀಡಲಾಗಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಯಾಣಿಸದ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಒಳದೇಶದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದವರೆಗೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಲವಾರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಗತವೈಭವವನ್ನು ಸಾರಿಹೇಳುವ ಶಿಲ್ಪ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಅರಣ್ಯ, ಕಡಲತಡಿಗಳು, ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ವಿಶಾಲವಾಗಿರುವ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಗಿರಿಧಾಮಗಳು, ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕವು ಐದನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಕಲೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಐಹೊಳೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ತೊಟ್ಟಿಲು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಇದರಂತೆ ಬಾದಾಮಿ, ಪಟ್ಟದಕಲ್, ಅದರಂತೆ ಲಕ್ಕುಂಡಿ, ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಕನೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಇಟಗಿಯ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ದೇವಾಲಯಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಬಾದಾಮಿಯ ಜಂಬುಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಥಮ ತ್ರಿಕೂಟ ದೇವಾಲಯ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಅರಸನಾದ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯನು ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಸಲ್ಲೇಖನ ವ್ರತದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಸಹ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಕೊಪ್ಪಳ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ, ರಾಯಚೂರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸುಂದರ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವಾರು ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ಅದೀನಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 54 ವಿಶ್ವಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು 650 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿದೆ.

ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಗೋಡಾಗೋಡಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ 8 ಜಾಗತಿಕ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸುಂದರವಾದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಾಡಿನ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಈ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರವಾಸೋಧ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು :

ಭಾರತವು ನಿಸರ್ಗ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಮಾನವಸಂಪನ್ಮೂಲದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣದೇ ಇರುವುದು ಎದ್ದುಕಾಣುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ನಾಡಿನ ಜನರು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಲಕ್ಷತನ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ದಿಯಾದರೆ ದೇಶ ಕೂಡಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯ. ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಸರಕಾರಗಳು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದತ್ತ ಒಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರಿಸಲಾರಂಬಿಸಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ದೂರಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾತಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಟೂರಿಜಂ ಮ್ಯನೇಜಮೆಂಟ ಎಂಬ ಕೋರ್ಸನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್, ಟೂರಿಜಂ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಕೋರ್ಸಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮಹತ್ವತೆಯ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕೋರ್ಸುಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಪರಿಚಯ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ನಿರ್ವಹಣಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನ, ಹೋಟೇಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಗಳ ಉಪಚಾರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಹಣಕಾಸು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿವಿಧತೆಗಳು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕಲೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯ, ಗತವೈಭವದ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ನೆರವಾಗುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು :

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಒಂದು ಕೋರ್ಸನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಭಾರತವನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಟೇಲ್ ಮತ್ತು ವಸತಿಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಎಜೆನ್ಸಿಗಳಾಗಿ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು :

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಹಲವಾರು ಹೊಸ ಹೊಸ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಕೃಷಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಅಡುಗೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಪರಿಸರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ನೌಕಾಯಾನದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಯುದ್ಧ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆ : ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗಕೋಣೆಯ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಹೊರಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದಂತಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯದಂತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸ ಹಾಗೂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತರಭೇತಿಗಳಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತರಗತಿಯೊಳಗೆ ಕಲಿತ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬೇಟಿ ನೀಡುವುದು. ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇಶದೊಳಗೆ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹಿಸುವುದರಿಂದ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಧಾನವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಸವಾಲುಗಳು :

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ರಾಜ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವಾರು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ.

1. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಫಲವಾಗಿ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಪಡಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳ ದಟ್ಟನೆಯಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಬೀರುತ್ತದೆ.
3. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾದಂತೆ ಜನರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಕಡಿದು ಅರಣ್ಯ ನಾಶಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾದಂತೆ ಮನೆಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಆಗಮಣದಲ್ಲಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗಬಹುದು.
5. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ತಾಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಿರ್ಲಕ್ಕೊಳಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.
6. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಿಸ್ತ್ರತವಾದಂತೆ ಕಳ್ಳಕಾಕರರ ಹಾವಳಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಸಹ ಅಧಿಕವಾಗಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡದಂತಾಗಬಹುದು.
7. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಜೀವನ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುವಂತಾಗುವುದು.
8. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಿಂತು ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳು :

1. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿಯು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಭರಿಸುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅನುಕೂಲ.
2. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಹಾರ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದರಿಂದ ಹಲವಾರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯುವಂತಾಗುವುದು.
3. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಪಡೆದ ಪದವಿಧರರಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯುವಂತಾಗುವುದು.
4. ಬರುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿಸಲು ಸಹಕಾರವಾಗುವುದು.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಾಡಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮಹತ್ವತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಗತಕಾಲದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಜೂಜಿನ ಅಡ್ಡಗಳಾದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳಾಗಿಯೂ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕುರುಳುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿಯೂ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ನಿಧಿಗಳ್ಳರ ಹಾವಳಿಗೆ ಬಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಭಯದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಂತಹ ಸ್ಮಶಾನದ ಸ್ಥಳದಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅಂತಹುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳೆಂದರೆ ಹುನಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ

ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯ ಅರಸ ಜಯಸಿಂಹ ಮತ್ತು 5ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಸಹೋದರಿಯಾದ ಅಕ್ಕಾದೇವಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಿಕ್ರಮಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಜೈನಗುಡಿ ಮತ್ತು ಸೂಳೆಯ ಗುಡಿಗಳು, ನದಿಗಳ್ಳರಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಿಥಿಲಗೊಂಡಿರುವ ತ್ರಿಕೂಟ ದೇವಾಲಯ, ಕರವಿಡಿ–30 ಎಂದೇ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿರುವ ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ನೆಲಗುಡಿ (ಶಿವ ದೇವಾಲಯದ) ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮದವರು ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು, ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ ಜೈನಗುಡಿಯ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಮನೆಯ ಜನರು ಬಟ್ಟೆ, ಕುರುಳು, ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿರೇಸಿಂಗನಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಲಯ ನಾಶವಾಗಿದ್ದು ಜೂಜುಕೋರರ ಅಡ್ಡೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಕಂದಗಲ್‌ದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಆಧುನಿಕ ಶೈಲಿಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬಳಿದು ಸಿಮೇಂಟಿನಿಂದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳ್ಳಿರುವ ಬಿದ್ದಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಕೇವಲ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೇವಲ ಇಲಾಖೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದೇ ನನ್ನ ಈ ಲೇಖನದ ಆಶಯ.

ಆಕರಗಳು :

1. Tourism office website information
2. ಶಾಲಿನಿ ಸಿಂಗ — ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ – ಲೇಖನ 1994
3. ಸಂದೀಪ ದಾಸ್ — ಉದ್ಯೋಗದ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಕೊಡುಗೆ 2011
4. Dr. Vinay Rana [edt] — Trends, Issues and women in Publishing Hospitality and Tourism industry: RET International Academic Dediyasan (Mehsana)
5. Dayananda.K.C, — Tourism and Employment ISSN: 2279-0837,p-ISSN:2279-0845.
6. WTO, World Trade Organization, 2009

This eventually edited 'Conference Proceeding' entitled "Multidisciplinary Research and New Trends" is an offspring of the culmination of thoughts, ideas and views of various eminent scholars and academicians on the relevant issues and new developments in various walks of life. The research culture has revolutionized the field of education. It has laid its influence on all walks of human life and has brought about a dramatic transformation. At present scenario, it has been realized by all academicians that there is a need to adopt an advanced pedagogy in teaching their respective subjects. In this respect, our teachers of various disciplines at different levels and academicians have conformed to this necessity, legitimacy and accountability to improve the quality of education.

Editors: S.M. Sakri and P.B. Teggihalli

Pothi.com

9 789389 147117